

ԲՈՒԶՆԱՄԵՒ

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

Երեւան — 1870

(1870)

Նոյեմբեր 515

ԿՐԿՐ ԲԵՊԻՐԱՆ ԵՎ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Մեծնախարարի օրհնակ
Սեպտեմբեր 150 րբ
Աւելի արագ 80 ...

ՍԱԼԸ
ՅՈՒԼԻՍ 14

Իւշ արագ 45
Տանկի 20 պէջիւք 40 փարալ

ԱԼԱՅԻՐԱՆԿԱ
ՅՈՒԼԻՍ 26

ԱՄԵՐԻԿԱՆԵ ՅՈՒԼԻՍ 44

Թուղթ կաթողիկոսայ Հայոց պատրիարքութեան կիլիկիոյ ի պատասխանի թղթոյ Ս. Քանանայապետին Հռովմայ :

Երմէնի աշխարհաբար լիսանը իւզրէ վէ 47 սահիֆէտէն ի պարէթ պուլունան վէ հէր քիթապըլարտա սաթըլմագտա օլան իւ պու ըրսալէ ղայէթ թէմիզ վէ տագիզ նէթիճէլէրի հալի պուլունտու ղունտան : տիգգաթըլըմ օգունուլմասընը խասսէթէն իւն իտէրիզ :

Իշպու սէնէնին Մայիս 20 թարիխի վէ Տօգունուլմու Պիոս Բաբա իմզասը իլէ կիլիկիա Բաթրիքիլի տախիլինտէ պուլունան Երմէնի Գաթօլիկի միլլէթինէ իւթապէն կէլէն թէհտիտամիզ պիր վարագայա ճէվապ օլմազ իւզրէ , պու տէֆա 47 սահիֆէտէն ի պարէթ մուֆասսալ վէ միւսքիթ տէլիլէր իլէ պիր ճէվապնամէ գունուլ իթմիշ օլուպ , պէհէր թանէսի կէրէք մաթպամըզտա վէ կէրէք հէր ղազէթա սաթանլարտա պէշէր ղուրուշա սաթըլմագտա տըր : Բաբա նամընա կէլէն վէ կէշէնլէրտէ հարիզի քէպիր կիւնիւնտէ Հասունիսթըլէր քիլիսէսինտէ օգունուլան պէօլէ պիր վարագատա նէ տէրէճէլէրտէ մագրունու սըհէթ վէ մուվաֆըզը հագգա նիյէթ օլմայան պահսլար վէ թապիրաթ միւնտէրիճ պուլունմուշ օլտուղու եէկեան եէկեան վէ ինքեար գապուլ իթմէզ տէլիլէր իլէ պասթ վէ պէյան գըլընմըշ օլտուղունա մէպնի , ճէվապնամէյի մէզպուլը միւլիլիթի ըէտտիյէ էֆքեարը իլէ իշպու ըրսալէնին իլան վէ նէշըինէ ի պթիտար իյլէմիշ օլուպ , օլ վէճ իլէ ըէտտիւնտէ պուլունտուղու նամէնին մապինի հիշ պիր ճիհէթլէ Բաբա հալըլէթլէրի կիպի միւհ թէրէմ պիր Զաթըն առալէթ վէ հագգա նիյէթ շինասըլընա հասը իտէմէզ օլտուղունու տախի խասսէթէն իլավէ վէ իլան իտէր :

Հուզուղու սաթանաթը սէնիյէ իւթապէնտա պուլունտան իւշ սէնէ մուգատտէմ Բօմա ճանիպինտէն Հասուն էֆէնտի մաթիֆէթիլէ թանղիմ օլունան վէ « րէվէսուրուս » թէսմիյէ գըլընտն նիզամնամէ պու քէրէ Ծամանը հուրուֆաթը իլէ թապ ու նէշը օլարագ , պէհէր թանէսի պէշէր ղուրուշա Թէրագգի մաթպամսընտա վէ հէր ղազէթա սաթանլարտա ֆիւրուլթ օլունմագտա օլտուղու իլան օլունուր :

ՄՈՒՀԱՐԻՊ ՀԻՔԻԻՄԵԹԼԵՐ

Մուհարիպ տէվլէթլէրին գուվէյի հարպիյէլէրինին ահվալընը հէր քէսին կէօղիւ էօնիւնէ գօյարագ , վուզուլի իհիթիմալտէն օլան մուհարէպէնին ալըր նէթիճէլէրի իւզէրինէ ազ չօգ մալիւմաթ վէրմիշ օլաճալըր :

Հէր կիւնքի միւճատէլէլէր իլէ գուվէյի աքէրիյէ աշիքեար օլտուղու վէճ իւզրէ պէր վէճ աթի պէյան գըլընմըշ տըր :

ՖՐԱՆՍԱ

Ասաքիրի միւնթաղամէ 450,000 ըէտիֆ 198,000 :

Ֆրանսա հիւքիւմէթի , մէզքիւր ըէտիֆլէրի սիւհա չաղըրըպ , տէր հալ թէճէմիլ իթտիյի հալտէ , շիմ տիլիք գուվէյի աքէրիյէի միւթէհարիք օլարագ 648,000 նուֆուսա մալիք տիր :

Քեաֆֆէյի շէհրլէրին էհալիլէրի վէ ճէզլիլիլին միւթէմէքքին էհալիսի միլլէթ մուհաֆըզը աքէրի մագամընտա թէրթիպ օլունմուշլար տըր , պինաէն ալէյի ճէզպիլիլին մուհաֆազասը իշին , 35,000 աքէր պօլ պօլ քիֆայէթ իտէյօր :

Տիկէր ճանիպտէն , Բօմա աքէր :

Լէրի , քի շիմիյէ գատար կէրի չաղըրըպ չաղըրմամսընա տայիր պիր լագըրտը եօգ տուր , օրթա հիսապա 6,000 նուֆուստան ի պարէթ տիր :

Պու ալթը պին աքէրի ճէզլիլէր տէ մուգիմ 35 պինէ ճէման 41 պին նուֆուս քի , 648 պինտէն թէնղիլ օլունտուգտա 607 պին նուֆուս գալըր :

Պունտունտա պաշգա , 20 եաշընտան եիրմի պէշ եաշընա գատար օլան պիւթիլին վիւճուտու սաղլամ տէլիգանլըլար քի , պիրէր սէպէպ իլէ , օրտուլի միւթէհարրիք տախիլինտէ տէլիլէր տիր , հէփսիտէ 1868 փետրուար 1 նիզամընըն ահքեամընճա միւթէհարրիք օլան միլլէթ մուհաֆըզ աքէրլէրինէ տախիլ օլմալարը էմր օլմուշ տուր :

Տախիլի մէմէքէթին էմիլլէթի ումուլիյէսինէ վէ միւհքէմ գալէալարըն մուհաֆաղասընա մախսուս օլան պու միլլէթ մուհաֆըզլարը տէօրթ եիւզ պիր քիշի հիսապ օլունույօր :

Լաքին պունլար շիմիյէ գատար եալընըզ տէֆթէրտէ գայտ օլունմուշ տուր , պունլարտան պաշգա պիր գաշ շէհրլէրտէն վէ պա խուսուս Ֆրանսա նըն Շարգ ճիհէթինտէ օլան նահիյէլէրտէն կէլէն հէման էլի պին նուֆուս վէ օրտուտա հարէքէթ իթմէք իւզրէ իւշ պէօլիւք տախի իլավէ օլարագ իքի եիւզ պին ճէման իքի եիւզ էլի պին քիշի մուհաֆըզ աքէրի , վէ 1867 տէն պէրու Ֆրանսա նըն Շարգ ճիհէթինին հուտուտլարը էհալիսինտէն թէրթիպ օլունան աքէրլէր եիրմի պին վէ տախիլի մէմէքէթին մուհաֆաղասը իշին իքի եիւզ եէթմիշ պին վէ ալթը եիւզ եէտի պին օրտուլի միւթէհարրիք տախի իլավէ օլունարագ , ճէման 877 պին աքէր հազըր օլաճագ տըր :

Էկէրշի մուհարէպէ պիր էյամ ու :

զանաճաղ օլուրսա, չու պէյան օլու-
նապիլիքի, եագընտա թահթը դու-
րայա ալընմը օլան 140,000 ասքէր ի-
լէ հէնուզ սիւահա չաղըրմամը օլան
գուվէի ասքէրիլէի միւթէհարրիքէ-
նին 150,000 քիշիսի թօբլանը պէյ-
լէճէ 290,000 ասքէրտէն միւրէքքէպ
պիր եէնի օրտու թէրթիպ օլունապի-
լիք:

Հալը հաղըրը էյիճէ պէյան իթ-
մէք իշին, իգթիզայի հալտէ պիւթիւն
միւթէհարրիք օլան մուհաֆըզլարըն
նիզամիլէ օլապիլէճէյինէ տիգգաթ ի-
տէլիմ: շէյլէ քի:

Յրանսատա հէր շէհիւր վ: հէր
քէյոտէ միլլէթ մուհաֆըզ պէյիւք-
լէրի թէրթիպ օլունմուշ տուր: Պու-
լար 25 աէն 50 եաշա գատար օլան
ատամարտան միւրէքքէպ տիր: Պու-
լար, քէնտի վաթմանլարընը մուհաֆա-
զա իշին էօլէճէք օլան պիւլէրճէ ա-
տամարա պիր պէյիւք գուվէթ օ-
լաճագ աղը: Պուլտան տա պաշգա,
պու պէյիւքլէր, գանուռ ահքեմալն-
ճա, իգթիզայի հալտէ եէրլէրինտէն
գալաղըրըպ, միւհքէմ գալէալարըն
մուհաֆազասընա վէ պարուլթ եիւքլէ-
րինին վէ մէհրուհլարըն վէ սայլիւրէ
իլէ պէրապէր կիթմէյէ գուլլանըլապի-
լիլէր:

Պու օրտու մուհարէպէ ուզանտը-
ղը հալտէ պիլէ, մէմալիքի սագլայա-
պիլիլէր վէ սիւահալանմը օլան միլլէթ
մուհաֆըզլարը օլան 400,000 նուֆու-
սուն, տիւլմէն իւզէրինէ հիւճմ իթ-
մէք իշին Յրանսա հիւքիւմէթինէ միւ-
սմատէ թաէպիլիլէր:

Յրանսանըն գուվէի պահըլէսի,
312 գըլթասը վաքօք օրտուղո հալտէ
508 գըլթա սէֆինէտէն իպարէթ օ-
լուպ, պուլարտան 54 իւ զըրհը տըր:
Պիւթիւն տօնանմանըն 2,300 բա-
րէ թօբու վէ 67,000 մէլահը պու-
լուհմըյօր:

ՄԻԹԹԵՅԻԳԱՅԻ ՇԻՄԱԼԻ

Բրուսիա գրաղը, Միւթթէֆիգա-
յի Շիմալի օրտուսպընքէն հարէքէթի-
նի էմը իլլէմիշ տիր:

Օրտույի մէգըրը 900,000 նու-
ֆուտան իպարէթ ծլուպ, չու աթի-
տէքի վէճէ իլէ տիր:

Նիզամիլէ	300,000
Րէտիֆ	300,000
Միլլէթ մուհաֆըզը	300,000
Ճէման	900,000

Մուվազգաթէն սալը վէրիլմիշ օ-
լան տէլիզանլար պուլարըն հիւսա-
պընտա տէյիլ տիր:

Բրուսիալըլար, 3 աէնէ նիլապիլէ
օրտուսունաա, 4 աէնէ Րէտիֆիքտէ
վէ 5 աէնէ տէ միլլէթ մուհաֆըզլարըն-
տա գուլլանըլար:

Բրուսիանըն գուվէի պահըլէսի,
հէման 55 վաքօրտան իպարէթ օլլապ,
1869 տա պէշ գըլթա զըրհը կէմիլէր
տաթի իշինտէ տիր: (Չըրհըր տօնան-
մայա սօղքատան իւշ վէ եալթօտ տէօրթ
կէմի տահա իլապէ օլունմուշ տուր)
3 գըլթա եէլէքիլի ֆըրգաթօն, 3 գը-
լթա եէրքէն պրիք վէ պիր թիւգըմ
ուֆաղ վարօրլար վէ հէման 800 թա-
նէ թօր:

1866 տա ահանամէլէրին ահքեա-
մընճա, Բրուսիա, Ալէմանեանըն մէն-
ֆաաթը իշին օլան մուհարէպէ զու-
հուրինաէ, Միւթթէֆիգայի ճէնու-
պիլլէտէն աալի օրտու թէրթիպ իտէ-
ճէք տիր: Պիւթիւն Ալէմանեանըն
պիրքէյիսի հագգընտա Պալիլէրաթա
գըրալ իլէ միլլէթ մէճիլի պէյինտէ
պիք գիւ ու գալ վար իսէտէ, պիլ
մէղքիւր հիւքիւմէթլէրին գուվէի
ասքէրիլէքընի պուրտաա պէյան ի-
տէրիք:

ՊԱՎԻԵՐԱ

Նիզամիլէ	72,000
Րէտիֆ	25,000
Հէնուզ թէրթիպ օլմայան միւ- լէթ մուհաֆըզը ասքէրի	60,000
Ճէման	157,000

Շիմալի գատար սէնէվի գուրա
իլէ ալընան օրտուսուն մըգտարը 4,600
նուֆուս տուր:

Վիւրթէմպէրի հիւքիւմէթի տա-
լի մուհարէպէ էսնասընտա 26,000
ասքէր չըգարապիլիք:

ՊԵՏԻԻԲ ՊԱՏ ՏԻԵՒԱԼԼԵ

Պու քիւլիւք հիւքիւմէթ էսնապի
մուհարէպէտէ 18,000 ասքէր վէրիլ:

ՀԷՍ

1867 աէնէսի հոկտեմբեր 1 թա-

րիլէ ագտ օլունան պիր ահանամէ-
յի մախսուս ահքեմալնճա, պու տիւ-
գալըղը գուվէի ասքէրիլէսի Բրուսի-
անըն պիր օրտուսունըն պիր պէյիլիլ-
գատար օլաճագ աղը:

Պու հիւքիւմէթ, մուհարէպէ
վազթինտէ 11,000 չըգարապիլիք:

Պու վէճէ իլէ ճէնուպի Ալէման-
եա, էկէր մուհարէպէտէ Բրուսիայա
իլհագ օլուր իսէ, չու գատար աս-
քէր վէրէճէք տիր:

Պալիլէրա	97,000
Վիւրթէմպէրի	26,000
Պատ	18,000
Հէս	141,000

Ճէման 152,000

Տանիմաղա հէր նէ գատար պու
մուհարիպ հիւքիւմէթլէրին իշինտէ
տէյիլէ իսէ տէ, անըն գուվէի ասքէ-
րիլէսին տալի պէյանը միւհասիպ
կէօրիւմիւշ տիր:

Նիլապիլէ օրտուսուն իլէ Րէտիֆի
64,000 նուֆուս:

Պուլտան տա պաշգա, 758 բարէ
թօր իլէ միւքէմէլ սուրէթտէ պիր
գուվէի պահըլէյէ մալիք տիր:

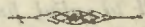
Պիրի պիրինին գանըն իշմէք իս-
թէյէն հիւքիւմէթլէր իշթէ պուլար
տըր:

Պիլ տէրիլ քի, պիր աաղը մէտէ-
նիլէթ վէ թէրաղգիտէյիլ: Լաքին
սահիհէն օն սօգուղունճոս աաթ, թօ-
րուհլարըմիւք իշին պիր մուգաթէլէ ա-
ղը օլաճագ աղը:

Էկէրքի հէր պիրիմիլին վահշիլիլի
մահալ օլուր իսէ, վէ էկէրքի հագգա-
նիլլէթ քէնտի հուգուղլարընը զայպ
իթմէղ իսէ, հիւքիւմէթլէր վէ էհալի,
Վիլլէրիլն ճէշը իթտիլի չու աթիտէ-
քի քէլապարըն սահիլիլիլի կէօրէ-
ճէքլէր տիր:

«Հարպտան սօղրա սուլհ իմդա-
«լանաճագ աղը: Եալընը պիր վուր-
«հուլ իլէ նէ» օլապիլիլի:»

Լա թիւրքի:

Բրէնա: Լէօրօրտ աղ Հօհէնգօ-
լէրին Սպանիա թաթիլընա օլան գա-
տիապըղը, բրէնա միւշաղիլէյիլն
շախտը վէ ֆաալիլէաթ իւզէրինէ պի-
թապի հէր քէսին տիգգաթըն տա-
վէթ իլլէտիլինտէն, պու պապտէ թաֆ-

սկիւթա կիրիւմէք օգույանլարըմըդ ի չին էհէմիյէթտէն խալի տէյիլ տիր :

Ալէմանիանըն էն աթիգ խանէ տանլարընտան Հօհէնզօլթէն խանէտանը , օն իքինճի աստա իքի սոյա այլըլպ , էվլատը քէպիրի Հօհէնզօլթէն իսմինի ալմըլ , վէ քիւչիւլի տախի քի իլք էվլէլ Ֆրանզօնի վէ եախօտ Նիւրէմպէրգ սոյու թէսմիյէ օլունմուշ տուր , 1414 տէ Պրանտըպուրկ միւն թախիպլիյինի վէ 1618 տէ Բրուսիա տիւգալըլը վէ 1704 հիւքմտարըլըլ ալմըլ տըր :

Քէպիր էվլատըն սոյու վէ տահա էյիսի Հօհէնզօլթէն խանէտանը էօյլէ գատէրի ալիյէ մագհար օլնայըպ , մալիք օլտուղու Սուպէմլաքընտա տայիմա մահտուտ գալմըլ վէ 1576 իքի սոյա թաղսիմ օլունպ , քէպիրի Հէշինկէն վէ սաղիքի իկիմարինկէն :

Պու գըստա թարիֆ ունադլտէն աղնալըլըլ քիլ գըալ ֆամիլեապընըն պիր քիւպիւք էվլատը Սպանիա թախիթընա զայէթ սոթայըտան գանտիտա օլմուշ տգըր , չիւնքի խանէտանը մէգըլար , բրէնա լէօթօլտուն մէնսուպ օլտուղու խանէտանա նիսպէթէն էն քիւպիւյիւ տիր :

Լաքին պու խանէտանըլըլ պիրի պիրինէ գարըլմար չիւպէտիգ հիւքիւմտարըլըլ իսթիգպալինէ մէնսութ տուր , զիւնքի պունուլա էօյլէ զանա օլունուր քի , Պէրլինտէ հիւքմ իտէն խանէտան , Հօհէնզօլթէն քէպիր էվլատը օլմալը տըր :

Կէլէթմ չիմիլէ բրէնա լէօթօլտուն ճինսի միթսուսունա վէ խանէտանը նըն պաշլընա խրալըլընա :

1⁰ Բրէնա Շարլը—Սնթուան Ֆրէտէտիգ տը Հօհէնզօլթէն—Սիկմարինկէն 1853 տէ վէֆաթ իթմիշ , վէ բրէնա լէօթօլտուն տէտէսի ժօաքիմ գըրալըմ գըլը օլաթ Մարի—Սնթուանթի Միւրատ իլէ էվլէմիշ իտի քի , միւմայիլէյ 1793 տէ սոդուպ 1847 տէ վէֆաթ իթմիշ տիր , վէ Միւրաթըն իլք իզտիվաճընտա սոդմուշ , քի Միւրաթ անճագ եէտի սէնէ սօղրա , եաշի 1800 տէ , պիրինճի Նաթօլէօնուն գըլ գարընպաշը օլան բրէնա Գալօլին իլէ էվլէմիշ տիր :

2⁰ Շիմտի Սիկմարինկէն ֆամիլեա սընըն պէյիւլի վէ բրէնա լէօթօլտուն

բէտէրի օլան բրէնա Շարլը—Սնթուան —ժօգէֆ , ժօգէֆին—Ֆրէտէրիգ—Լուիգ իլէ էվլէմիշ տիր քի , մէրգումէ , մէրհում Պատ պէյիւք տիւգալըլընըն վէ պիրինճի Նաթօլէօնուն աթմ իլէ էվլատը օլան գըլը Պօհարնէս վիգօնթէսի Սթէֆանի—Լուիգ—Նաթօլէօնուն գըլը իտի :

3⁰ Բրէնա լէօթօլտ , չիմտիքի Բօրթուգալ գըալընըն գըլգարընտալալընտան պիրի իլէ էվլէմիշ տիր : Բրէնա մէրգումուն պիրատէրի Շարլը Բուանիատա հիւքմ իտէյօր վէ անըն գըլգարընտալարընտան պիրի տէ , Պէլճիգ գըալընըն պիրատէրի Գօնթ տը Ֆրանտըլ իլէ էվլէմիշ տիր :

Շիմտի բրէնա լէօթօլտ , բէտէրի թարաֆընտան , Սնթուանթի Միւրաթըն թօրնու վէ ժօաքիմ գըալըն թօրնունուն թօրնու տուր վէ վալիտէսի թարաֆընտան պիրինճի Նաթօլէօնուն աթմէթ էվլատ օլան Պօհարնէս վիգօնթէսի օլան Սթէֆանինին թօրնու տուր :

Բրուսիա գըալը իլէ օլան գարապէթինէ կէլինճէ , թա օն իքի ասրա գատար կիթմէլի տիր , չիւնքի օլ վալթմ իքի սոյա թաղսիմ օլմուշ , եաշի գըալ կիյեօմ , բրէնա լէօթօլտուն օլմուշ ճիտլէ ուզադըլմըլ տըր :

Բրէնա լէօթօլտ սայիր պիր թարաֆընտա Միւրաթ ֆամիլեապընա պալըլ տըր : Միւմայիլէյին հալալարընտան պիրի օլան բրէնա Ֆրէտէրիգ—Վէլէլէլին , մարքի տը Բէթօլի իլէ էվլէմիշ տիր քի , պու մարքի նա սըլ քի մօլիւմ տիր , 1822 տէ Գօնթ կիտմ Բէթօլի տը Պալօնեթ իլէ էվլէմիշ օլան Բրէնա լէօթօլտ—ժօգէֆին Միւրաթըն գօճալը գըալ ժօաքիմ թօրնու տուր :

ՏՃՊԱ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԵՆԵՎԻՅԵ

Խարինկէ քիւթիպի , սաա տէթլու Օտեան էֆէնտի հաղթէթլէրի , թէպտիլի հալա գըմընտա պունտան ադտէմ լէրոքա ճանկպինէ ազի մէթ իթմիշ իքէն , պու բաղար կիւնիւ օլ ճանկպտէն ալտէթ իլէմիշ տիր :

— Սէյլէնտիյինէ նէյարէն , այրը իքի վաթօր տահա Չիվիթա վէքքիալա կիտիպ , Բօմատա մօլիւմ Ֆրանսա օրտոնսունուն պիր միլտարընը , պա խուսուս պիր պէթիւք բիյատէ ալմըլ ասքէրի ալըպ կէթիւրէճէք տիր :

— Ֆրանսա սէֆիրի Մ . Պուրէ ճէնապլէրի տիւնքի կիւն վարնա թարիգի իլէ Ֆրանսայա միւթէրահի օլմուշ տուր :

— Հասուն էֆէնտիյին միւլալիֆի օլան ֆրգանըն , եա Հասուն էֆէնտի նին բաթրիգիյինտէ գալմասը վէ եախօտ սայիր պիր միլլէթ իտարէսինէ տուխուլ իթմէսի հաղգընտա րէսմի մահալտէն պիր ճէվապ վէրիլմիշ տիր կիպի , Հասուն թարաֆիկիլիքի պէյինտէ թէվաթուր պուլմուշ իսէ տէ , պու թէվաթուր սըրֆ արաճիֆտէն իպալթմ տիր , չիւնքի Հասուն էֆէնտի ֆրգանընըն պու թարղ Թալան վէ ալաճիֆէրինէ ալըլըլ օլտուղու մուշտան պու թարղ եալան վէ ալաճիֆէրէն էհէմիյէթ վէրիլմէսինն ճէմաաթըմըլա խապէր վէրիլիգ :

— Գուրիէ տ'Օրիւնտա չէյլէ օլգունուր :

« Պիրիսիպտէն շու տթիտէքի հալատիպլէրի ալմըլըլ տըր քի , սահիհ տըր տէյի զանն իտէրիգ : Շէյլէ քի :

Բօղէն տիւգալըլըլ Բրուսիայա միլլէթ ասքէրի վէրմէք իսթմէյօր իմիշ պու իշ , Բրուսիայա աղըր օլաճագ չիւնքի , Բրուսիանըն Ֆրանսայա գարըլ գօյապլիլէճէք ասքէրտէն , 40,000 քիւշի թէնգիլ օլաճագ տըր : Պունտան տա պաշլա , Բրուսիա չիւպէտիլ մէճպուր օլաճագ տըր , քի պիր միւլաթարայա էպէպիլէթ վէրմէք իլին մէղքիւր մէմէքէթտէ պիր օրտու սաղլանըն :

Վիէննալըլարտան պին պէշ եիւզ քիլի գատար Ալէմաննալըլ ալմէլէր Բրուսիայա գարըլ ճէնքլէլմէք իլին Սութրիա իմէրաթօրունա պիր լայի հա թաղտիմ իթմիշլէր իմիշ » :

— Եինէ մէղքիւր զապէթատա օլգունտուղունա կէթրէ , չըգան ճիւմաա կիւնիւ , տէվլէթլու Մուսթաֆա Ֆաղըլ բաշա հաղթէթլէրին արապասը պարկիլէրի , իլինտէ բաշայի միւշալիլէյին մախտումի պուլունտուղու հալտէ , գօյմագտա իքէն , մէթմէպէ

կիտէն օն այժմ եաշնտա պիր չօծուք չլլայրայ Էօլմիւշ օլտուղունտան, բաշայի մի շարիւէյհ հաղրէթլէրի, վազայի մէգրիւրէտէն տօլայը իզհարը թէկտտի ֆրիի չօծուղուն ֆամիլեասընա սիլտիրմէք իւղրէ պիր ատամ կէօն տէրմիշ վէ չօծուղուն ֆամիլեասընա վէփիմէք իւղրէ, պէրապէր 500 օս մանը իրտաը վէրմիշ տիր:

Իշիթտայիմիզէ նազարէն, բաշայի միւշտիրիւյի թարաֆընտան մէգրիւր ֆամիլեաս 5 լիւրա մահիլէ պաղլան միշտ ար:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԷ

Փարիս 25 յուլիս:

Այժմիս հիւքիւմէթի պի թարաֆան հարէքէթ իտէճէյիւնի ֆրանսա հիւլիս թիւթի պիլտիրմիշ տիր:

15. Թրէ իեալ վաշինկթօնտա ֆըրանսա սէֆիրի նասպ օլմուշ աուր: ֆրանսալիս հարպիլէ նաղըրը, ֆրանսան չաղը թէհաֆթուղիլէ վաղ օլտունմասընա պաշանմասընը վէ ֆարիսին էթրաֆընտաքի գալէալէրին սիլաշլուն նասընը էմի իթմիշ տիր:

Պէրլին 25 յուլիս:

Բրուսիանըն մախտուլի, ճէնուպի Արիանեա օրոտուտուն գօմանտան լլըրը վէրմէք իշին եարըն Միւնիխէ կիտէճէք ալր:

Խաարպրիւքէն 24 յուլիս:

Պու տապահ կէրսիլէ եազընընտա Բրուսիալըր իլէ ֆրանսըղլար արատընտա պիր չաթըշմա վուգու պուլուպ, ֆրանսըղլար կէրի չէքիլէ միշլէր վէ քէնտիլէրտէն օն քիշի գալտար մէվթա վէ մէճրուհ օլուպ, Բըրուսիալըր րօտան իսէ, հիշ պիր թէլէֆիլթա վա գու պուլմամըշ տըր:

Օթաղ գատար սիւվարի ասքէրէր հուտուտա կէշիպ, պիր քէօրիլէ միւլղըլմ իլէ աթըպ, չըմէնտըֆէր եօլունու պօլմուշլար տըր:

Բրուսիա մէմալիքինին հէր թարաֆէհալիս վէ հաթթա Ամէրիգատա մուգիւթ Ալէմանեալըրը թարաֆընտան, պիլթիւն Ալէմանեանըն իսթիգլալիլէ վէ շան ու շէրէֆի մուհաֆաղար հագգընտա իպրաղը մէմ:

նունիլէթ օլմունուշ օլտուղունտան, Բրուսիա գըրալը տախի շէսմի ղազէթաուա պիր թէշէքքիւրնամէ տէրճ ու իլան իթմիշ տիր:

Բրուսիա գըրալը, Ալէմանեատա սատագաթ սաղլայաճաղընը վէ Ալէմանեալըրըն վէ պիլթիւն գըրալ խանէտանընը վաթան մուհապպէթի վէ եիւքսէք էֆքեարլարը սայէսինտէ մուխալիֆլէրին իսքեաթ օլտուգլարընը պէյան իթտիքտէն սողրա, «էկէրշի Ալէմանեա հիւքիւմէթի քէնտի իթթիֆագընը սաղլայաճագ վէ հուգուգու մուհաֆաղա իտէճէք օլուրսա պիր թէէմինաթա մազհար օլաճագ վէ պու թէէմինաթ սայէսինտէ Ալէմանեատա տայիմի պիր սուհ, սէրպէսիլէթ վէ իթթիֆագ հուսուլա կէլէճէք տիր» տէյիպ խաթմի քէլամ իլլէմիշ տիր:

Գօքէնհակ 24 յուլիս:

Գալիլէն պէյան օլունտուղունա կէօրէ, Տանիմարգա հիւքիւմէթի, մուհարէպէնին նէթիճէսի հէր նէ տախի օլտա Տանիմարգա պաղը գալմասը իշիւն Բուսիա վէ ինկիլթէրրա հիւքիւմէթլէրինտէն թէէմինաթ ալտըգտան սողրա, քէնտի պի թէրաֆլըղընը իլան իլլէմիշ տիր:

Ֆլորանսա 25 յուլիս:

Իթալիանըն վիւքէլա մէճիսի մէսարիֆաթ իշին 16 միլիոն ֆիօրին իսթէմիշ տիր: Խաարիլէ վէքիլի մէպուսանը միլլէթ մէճիսիտէ պէյան իթմիշ տիր քի, իթալիա հիւքիւմէթի սէրպէսթէ հարէքէթ իլլէտիլի հալտէ պի թէրաֆլըգ սաղլայաճագ վէ ֆրանսայա պիր էնտիշէ վէրմէմէք իշին Բօմայա տայիր պիր ֆուրսաթ պէքէմէք իսթէմէյօր: Պատէհու մէպուսանը միլլէթ մէճիսի վիւքէլա հագգընտա էմինիլէթ գուրապը աթըլըպ, 114 գուրայա գարշը 168 գուրա իլէ գապուլ օլունմուշ տուր:

Փարիս 25 Յուլիս	38 50
Գաբանտը	37 50
Լօնտրա գօնսօլիտէ	37 1/4 3/4
Գաբանտը	—
Օսմանը իսթիգրաղը	—
Գաբանտը	—
Ֆր. ֆօնտօ. 0/0 տէ 3	65 35

Գաբանտը	65 60
Իթալիան	45 50
Գաբանտը	46 —
Ինկիլիզ գօնսօլիտէ	—
Գաբանտը	—
Վիէննա Գապիտուլ յուլ. 21	—

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Իզվէշերատա Լիւկանօ շէհրինտէ Բօսթան գուլմանեասընըն իքրամիյէի իսթիգրաղլար ումուլի պանգասընըն Տէրսաատէթէ ումուլի էճէն թօսու:

Պէյօղլունտա Տէօրթ եօլ աղղընտա 452 նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղաղատա:

Սէքիզ իսթիգրաղը մէճմու սէնատլէրի, 225 ֆրանգտան շէհրիլէ 5 վէ 7 վէ 10 ֆրանգ վէրիլէրէք թէէտիլէ օլունաճագ, վէ սէնէվի 32 տէֆա գուրա քէշիտէ օլունաճագ, վէ Օսմանը տէմիր էօլլարը իսթիգրաղլարը իլէ պէրապէր իշ պու պին սէքիզ եիւզ եէթմիշ սէնէյի միլատիլէսի աղօս թօսունուն պիրինտէ քէշիտէ օլունաճագ վէ 300 նիւմէրօ 600 պին ֆրանգլըգ պէօյիւք բիլանգօլար գաղանաճագ, եալընըգ մէգքիւր աղօս թօս պիրինտէ քէշիտէ օլունաճագ իսթիգրաղ գուրասընա տախիլ օլմագ իսթէյէնլէրէ պանգայի ումուլիլէ թարաֆընտան եարմըշար Մէճիսիլէյէ վատլէր (բրօմէս) վէրիլէճէք տիր:

Մէգքիւր պանգանըն վէքիլի

Տիւլարօգա:

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ԳԱՂՆԵԱՑ

Տերոյենց տպարանէն իւլյս ըն ծայուած Ազատ—որմնագրաց (ֆրան—մասօն) վրայ հետաքրքրական տեղեկութիւններ պարունակող այն գիրքը որ դիւրիմաց լեզու մը եւ ոճ մը ունի, կը ծախուի Հայ գրավաճառաց քով:

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԻԼՊԷՆՏՅԱՆ

ՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ԶԻԶԷՔ ԲԱԶԱՐԸ ՆՈՒՄԵՐՈՒ 45

ՃԵՄԻՅԷԹԻ ԻԼՄԻՅԷ ԹԱՊԵՆԷՍԻՆՏԷ